

VERKSAMHETSPLAN 2022

*Nestors vision är att alla äldre känner
välbefinnande och delaktighet i samhället.*

Nestor FoU-center ägs gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Även privata utförare som ger vård- och omsorgsinsatser till äldre personer inom ägarorganisationernas geografiska område har möjlighet att ta del av Nestors stöd och material.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
webbplats: www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16
e-post: adm@nestorfou.se

Nestor FoU-center 2021

© Nestor FoU-center

Innehåll

Nestors inriktning 2022.....	4
Uppdrag, organisation och verksamhetsplan	5
Uppdrag och verksamhetsidé	5
Organisation.....	6
Verksamhetsplan	7
Praktiknära forskning och utveckling.....	7
Aktiviteter år 2022	8
Samordnad vård och omsorg.....	8
Ett hälsosamt och gott åldrande i samhället	11
Strukturerad verksamhetsutveckling	12
Kunskapsutbyte och nätverk.....	15
Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete	16
Budget år 2022.....	18

Nestors inriktning 2022

Efter knappa två år av arbete på distans och med mer fokus på kartläggningar och undersökande projekt, hoppas Nestor att 2022 blir ett år då utvecklingsdelen i vårt uppdrag får en mer framträdande roll. Det görs bäst tillsammans med och nära verksamheter och seniorer, och med resultaten av de utförda undersökande projekten som underlag. Att arbeta praktisknära, och med forskning och utveckling tydligt sammanlänkat i varandra, ser vi som viktigt för att kunna bidra till relevant och nyttig kunskap.

Under 2022 kommer Nestor på styrgruppens uppdrag fortsätta att driva de fyra Mötesplatserna för att stödja samverkan utifrån de lokala aktörernas behov. Nestor kommer att förändra innehållet på Mötesplatserna något för att bättre harmoniera med länets nya organisation med geografiskt samordningsansvar för utvalda vårdcentraler. Frågor kopplade till satsningen på God och nära vård kommer finnas som teman på Mötesplatserna och även genomsyra stora delar av Nestors andra aktiviteter. Bland annat fortsätter Nestor ett pågående arbete med fokus på kunskapsbaserad och hälsofrämjande hemtjänst och vi fortsätter även med att undersöka hur hälso- och sjukvård fungerar och kan fungera inom säbo. Nestor har tillsammans med länets andra FoU:er även fått Forte-medel för två projekt kopplade till samverkan mellan olika verksamheter med huvudmän inom kommuner och region för förebyggande åtgärder i ordinärt boende.

Under 2022 ökar vi vårt stöd till ägarorganisationerna när det gäller att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet (VBE) på olika sätt: Vi kommer under året att utveckla och erbjuda stöd med fokus på VBE och Individuell Systematisk Uppföljning för chefer och utvecklare. Nestor har sedan 2020 ett Fortefinansierat projekt som undersöker faktorer för implementering, med fokus på IBIC. Nestor kommer också synliggöra olika professioners kompetens kopplat till fallprevention genom föreläsningar, workshops och även i en reviderad webbutbildning. Vi vill här rikta oss både till ordinärt boende och till säbo, eftersom förutsättningarna ser väldigt olika ut. Även seniorer kommer kunna bjudas in till vissa delar.

Under 2021 erbjöd Nestor främst aktiviteter och möten digitalt, som de flesta andra. Vi ser att många digitala samarbetsformer fungerar väldigt bra och är här för att stanna, vilket Nestor är väl förberett för. Vi ser samtidigt fördelen med att träffas fysiskt, vilket i vissa fall ger mer kreativa och effektiva möten. En av utmaningarna för 2022 är att hitta en balans mellan dessa två former och de hybridmöten som även de blivit mer aktuella under 2021, för ett så gott samarbete och kunskapsutbyte som möjligt.

Nestor kommer även bjuda in till Chefsmorgon och fortsätta utveckla arbetet med att kommunicera våra budskap och resultat t.ex. i rapporter, genom filmer och kortpresentationer för att tillgängliggöra kunskaper till olika målgrupper. Det krävs ett ständigt aktivt kommunikationsarbete för att nå fram i den informationstäta tid vi lever i!

Tabell 1: Sammanställning av Nestors projekt 2022

Område och projekt	Tidsplan
Sammanhållen vård och omsorg	
Samverkansarena: Fyra Mötesplatser för lokal samverkan – samtliga ägarkommuner ingår	Pågår under hela 2022
Erbjuda Lärandeseminarier om Lifecare	Uppstart våren 2022
Samsök Södertälje – Samverkan runt personer med psykisk sjukdom	Avslut våren 2022
SAMSAS – Förebyggande i samverkan	Pågår under hela 2022
Ett länsgemensamt projekt, finansierat av Forte	(Avslut 2024)
Projekt kopplat till Egenvårdsintyget – hemtjänst och Primärvården	Pågår under hela 2022
Ett länsgemensamt projekt, finansierat av Forte	(Avslut 2024)
Hälsosamt och gott åldrande i samhället	
Hälso- och sjukvård på Säbo – del 2	Avslut hösten 2022
Kunskap i hemtjänst - Lärande i skuggan av en pandemi	Avslut vintern 2022
Utvecklingsprojekt med arbetsnamn Kunskapsbaserad och hälsofrämjande hemtjänst	Startas vintern 2022
Utgår från resultaten i två projekt färdigställda under 2021/22	
Kommuners digitala tjänster – del 3. Fokus äldre användare	Avslut sommaren 2022
Strukturerad verksamhetsutveckling	
Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete – Fokus på IBIC	Avslut årsskiftet 2022/23
Forskningsprojekt finansierat av Forte	
Revidering av webbutbildning om fallprevention	Avslut sommaren 2022
Utveckla och erbjuda processtöd med inriktning ISU*	Erbjuda stöd hösten 2022
Kompetensstöd för att utveckla relevanta och effektiva insatser inom förebyggande. (Huddinge)	Avslut våren 2022
Litteraturstudie: Förutsättningar för att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet i Socialtjänsten.	Avslutas jan 2022
Del 2: Fokus på chefers och ledares uppfattning om att arbeta utifrån VBE**.	Pågår under 2022
Seminarie serie om anhörigstöd	Avslutas jan 2022

*Individuell systematisk uppföljning, **Vetenskap och beprövad erfarenhet

Tabell 2: Sammanställning av Nestors aktiviteter för kunskapsutbyte och nätverkande 2022

Kunskapsutbyten och seminarier	
Två digitala föreläsningar med fokus på fallprevention med tillhörande workshop – inriktning på ordinärt boende/hemtjänst respektive särskilt boende samt för seniorer	Under våren
Nestorcafé i konferenslokal. Vårens ämne: Neuropsykiatriska diagnoser	Vår/höst
Chefsmorgon – Digital träff för chefer med fokus på aktuella ämnen inom äldreområdet	Månatligen
Konferens om samverkan i konferenslokal – med utgångspunkt från Mötesplatserna	Under hösten
Dialogforum om utmaningar vid digitalisering i socialtjänsten – Arrangerar med FoU i Sthlm	Löpande under året
Utbildning i riskanalys	Två tillfällen under året
Digitala föreläsningar om aktuella ämnen och rapporter	Löpande under året
Nätverk	
Nätverksträffar för fysioterapeuter och arbetsterapeuter	Fyra tillfällen under året
Nätverksträffar för verksamhetsutveckling	Två tillfällen under året
Webbutbildningar	
Social dokumentation	
Lex Sarah	
Våga fråga – Våga se: Om psykisk ohälsa	
Biståndshandläggare – Ny i yrket	
Minska risken för fall (Fn ur funktion, revideras under 2022)	

Uppdrag, organisation och verksamhetsplan

Uppdrag och verksamhetsidé

Nestor FoU-centers övergripande uppdrag är att genom praktiska forskning och utveckling inom äldreområdet bidra till en utveckling som höjer kvaliteten inom vård och omsorg för äldre. Det ska göras utifrån bästa tillgängliga kunskap, huvudmännens gemensamma uppdrag, mål och riktlinjer samt de äldres och anhörigas behov och intressen. Syftet är att öka välbefinnande och delaktighet

för äldre personer och deras anhöriga. Nestor ska utifrån ett flervetenskapligt synsätt utgå från de äldres, anhörigas och närståendes behov och ha en hög grad av medverkan och inflytande från de berörda äldre, personal och chefer på olika nivåer i organisationerna. Nestor ska samverka aktivt med samtliga verksamheter finansierade av ägarorganisationerna oavsett driftsform. Nestor samverkar även med förvaltningar, brukarorganisationer, universitet och högskolor samt andra aktörer och FoU-enheter. Se nästa sida för aktiviteter inom Nestors uppdrag.

Nestors verksamhetsidé är att fungera som länk mellan forskning och praktik och vara en motor för lärande och verksamhetsutveckling i vård och omsorg. Vi stödjer samverkan mellan kommun och region, omsätter kunskap i handling och bidrar med kritisk reflektion.

- Vi utgår från och tillvaratar de äldres perspektiv och intressen.
- Vi arbetar för att kunskap och resultat från våra utvecklingsarbeten ska tillvaratas långsiktigt.
- Vi arbetar nära och tillsammans med chefer och medarbetare i äldreomsorg, geriatrik och primärvård.

Organisation

Nestor FoU-center ägs och finansieras gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Nestor ligger organisatoriskt i Social- och äldreförvaltningen i Haninge kommun under avdelningschefen för vård- och omsorgsboende och HSL. Nestor leds av en FoU-chef som är ansvarig för verksamhet, ekonomi och medarbetare inför styrgruppen. Nestors verksamhet startade i projektform åren 2003-2008 och permanentades år 2009. Det ligger i Nestors uppdrag att samverka med alla kommun- och regionfinansierade enheter oavsett driftsform.

Aktiviteter som ingår i Nestors uppdrag

- driva och medverka i FoU-projekt utifrån vetenskapliga metoder,
- bidra till utveckling av metoder för förbättringsarbete, utvärdering och implementering,
- bidra till en evidensbaserad praktik,
- medverka till en långsiktig personal- och kunskapsutveckling,
- bidra till god samverkan mellan berörda aktörer för en sammanhållen vård och omsorg,
- utveckla och driva arenor och nätverk: tvärvetenskapliga, tvärorganisatoriska och tvärprofessionella,
- utveckla och upprätthålla ett nära samarbete med berörda universitet, högskolor och FoU-enheter,
- utveckla former för kunskaps- och informationsspridning om FoU-verksamhetens resultat och aktuell forskning samt integrering av denna i ordinarie verksamhet,
- bedriva omvärldsbevakning och bidra till kunskapsutbyte mellan praktik och relevanta myndigheter, akademien och andra aktörer.

Från samverkansavtalet för Nestors verksamhet, 2020.

- *Styrgrupp:* I Nestors styrgrupp ingår förvaltnings-, äldreomsorgs- eller myndighetschefer i de tio kommunerna samt en representant från Avdelningen för närsjukvård (Samverkan och stöd) inom Region Stockholm. Styrgruppen beslutar i strategiska frågor, ansvarar för uppföljning och behandlar verksamhetsplan och budget. FoU-chefen är föredragande och

bereder ärenden till styrgruppen. Nestors styrgrupp utser representanter till Nestors FoU-råd. Fyra möten per år.

- *FoU-råd:* I FoU-rådet ingår personer med chefs-/utvecklingsansvar inom äldreomsorgen från respektive kommun, samt representanter på motsvarande nivå för Region Stockholms verksamheter inom geriatrik och primärvård. FoU-rådet arbetar fram idéer och ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter. FoU-chefen är sammankallande och ordförande. Fyra möten per år.
- *Seniorråd:* Nestors seniorråd består av representanter för pensionärsorganisationernas ledamöter i de kommunala pensionärsråden i ägarkommunerna och från Regionstyrelsens pensionärsråd. De bidrar med idéer till projekt, ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter samt sprider information om Nestors arbete via sina nätverk. FoU-chefen är sammankallande och ordförande. Fyra möten per år.
- *Arbetsgrupp:* Nestors arbetsgrupp består under 2022 av chef och elva medarbetare; administratör, kommunikatör och nio projektledare med olika yrkes- och utbildningsbakgrund. Medarbetarnas professioner motsvarar uppdragets krav: Apotekare, arbetsterapeut, dietist, etnolog, fysioterapeut, sjuksköterska, sociolog, socialantropolog och socionom. Sex av medarbetarna har doktorsexamen, en har masterexamen, två har magisterexamen och tre har kandidatexamen. En medarbetare är tjänstledig för studier. Under 2022 går två av Nestors medarbetare ner i tid vilket gjort att vi rekryterat en ny medarbetare.

Verksamhetsplan

Styrgruppen beslutar om den långsiktiga inriktningen och budget för Nestors verksamhet. Besluten tas utifrån behov och utmaningar i huvudmännens verksamheter samt händelser på äldreområdet regionalt och nationellt med hänsyn tagen till synpunkter från FoU-råd och seniorråd. För en relevant verksamhetsplan prioriterar styrgruppen områden för Nestors vidare arbete. Utifrån dessa prioriteringar tar FoU-chefen fram förslag på aktiviteter för nästkommande år i samarbete med Nestors medarbetare. De förslag som styrgruppen är positiv till vidareutvecklas, tas upp för beslut i styrgruppen och ingår i kommande års verksamhetsplan. Styrgruppen tar beslut om verksamhetsplan och budget före årets slut.

Praktiknära forskning och utveckling

Nestor har i uppdrag att arbeta med praktiknära forskning och utveckling. Med praktiknära forskning menar vi att den forskning vi bedriver ska vara relevant för verksamheterna inom vården och omsorgen och att den ska kunna omsättas i lärande, förändring och verksamhetsutveckling. Liksom i våra utvecklingsprojekt vill vi att även vår forskning bedrivs i nära samverkan med berörda verksamheter och att resultat och nya kunskaper ska kommuniceras på ett tillgängligt sätt anpassat till olika målgrupper. Ambitionen är att våra forskningsprojekt ska bidra till utveckling och utvecklingsprojekten ska guidas av forskning. En god kännedom om aktuell forskning och kontakter med andra forskare gör att Nestors utvecklingsprojekt kan bedrivas på en stabil grund och nyttiggöra vetenskapliga kunskaper och teorier i det konkreta utvecklingsarbetet.

De senaste åren har Nestor knutit tätare kontakter med universiteten, engagerat sig i flera forskningsprojekt tillsammans med andra forskare och utvecklat samarbetet med de övriga FoU-verksamheterna i regionen. Det skapar en bra grund för ett praktiskt nära arbetssätt, där forskningen lyfts in närmare äldreomsorgens vardag. Detta tillvägagångssätt tror vi stärker kvaliteten och det långsiktiga värdet för ägarnas verksamheter, chefer och medarbetare och därmed också för de äldre och deras anhöriga.

Aktiviteter år 2022

Tre fokusområden har funnits med i Nestors arbete sedan 2017 och har utvecklats kontinuerligt utifrån verksamheternas behov och idéer samt utifrån kunskap Nestor inhämtat från exempelvis forskning, nationella strategier och riktlinjer samt praktiken. Dessa områden benämns *Samordnad vård och omsorg*, *Hälsosamt och gott åldrande i samhället* och *Strukturerad verksamhetsutveckling*. I följande text presenteras projekt och aktiviteter som planeras för 2022 utifrån dessa områden. Därefter följer avsnitt om hur Nestor arbetar med *Kunskapsutbyte och nätverk*, *Spridning och kommunikation* och slutligen *Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete*.

Samordnad vård och omsorg

Inom detta fokusområde presenteras projekt där samverkan mellan eller inom kommuners och regionens verksamheter är en bärande komponent.

Mötesplatser för lokal samverkan – En samverkansarena

Deltagande: Samtliga kommuner i Nestors ägarområde är engagerade i Mötesplatserna utifrån följande uppdelning: Haninge-Nynäshamn-Tyresö; Botkyrka-Huddinge; Nykvarn-Salem-Södertälje; Värmdö-Nacka. Inom Mötesplatserna finns representanter, oftast på chefsnivå, från kommuners beställare och utförare, geriatrik, vårdcentral och primärvårdsrehab. Mer info finns på Nestors [webbplats](#). Nestor har drivit Mötesplatser för lokal samverkan sedan 2015.

Problemställning: Äldre ska få en sammanhängande vård och omsorg och inte falla mellan stolarna. För detta behöver de olika verksamheterna inom kommun och region samverka. I och med omställningen till God och nära vård och den nya klusterorganisationen inom Region Stockholm behöver befintliga, däribland Mötesplatsen, samt nya arenor för samverkan forma och tydliggöra sin inriktning och sitt uppdrag, så inte dubbelarbete sker.

Syfte: Att stärka samverkan och minska glappen mellan och inom vård- och omsorgsaktörer, bland annat genom att göra gemensamma probleminventeringar, belysa utmaningar från olika perspektiv, prioritera och samla ihop idéer för fortsatt arbete samt genom gemensam omvärldsbevakning.

Metod: Från och med 2022 kommer fokus att ligga på dialog och deltagaraktiva metoder för att tillsammans förstå olika komplexa samverkansutmaningar. Frågorna från Mötesplatserna kan fortsätta drivas i olika forum, till exempel i regionens klusterorganisation, i kommunernas Näravårdsforum, annan plats i kommunen, i lokala samverkansforum eller tas vidare till Nestor.

Nytta: Förbättrad samverkan som kan leda till en mer sammanhållen vård och omsorg om äldre

Tidtabell: Beslut om att driva Mötesplatserna fattas årligen. Nestor har fått ett förnyat uppdrag av styrgruppen att fortsätta arbetet under 2022.

Lärandeseminarium om Lifecare SP

Deltagande: Erbjuds verksamheterna under året via Mötesplatserna.

Syfte: Att stärka aktörernas förmåga till samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård genom god kommunikation via kommunikationsverktyget Lifecare SP.

Metod: Nestor har en modell för ett seminarium om samverkan vid utskrivning med hjälp av Webcare. Modellen har använts vid flera tillfällen i Haninge, Nynäshamn, Tyresö och Värmdö under 2016-2017. Denna modell kommer att anpassas till Lifecare SP och testas först i en mindre grupp inom kommunen, eller om några kommuner samverkar, förslagsvis med så kallade ”super-users” från de olika verksamheterna i kommun och region. Dessa ”super-users” kan sedan genomföra egna lokala seminarier med kollegor som arbetar med utskrivning. En viktig del i seminariet är att det genomförs fysiskt och att alla aktörer som ska kommunicera via Lifecare SP finns på plats och får tillfälle att diskutera tillsammans.

Nytta: Förbättrad samverkan mellan aktörer som deltar vid utskrivning, vilket förväntas leda smidigare processer vid utskrivningen och stärkt trygghet och säkerhet för patienterna.

Tidtabell: Vid intresse påbörjas arbetet första kvartalet 2022 och fortlöper under året. Medel från Nära-vård-satsningen.

Samsok - Samverkan mellan social- och omsorgskontoren i Södertälje kring personer över 65 år med psykiatrisk- och/eller missbruksproblematik

Deltagande: Social- och omsorgskontoren i Södertälje.

Syfte: Syftet med projektet är att ta fram ett underlag för hur samverkan, mellan socialkontoret och omsorgskontoret i Södertälje kring personer över 65 år med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik kan utformas för att bättre möta målgruppens behov.

Metod: Inom projektet har intervjuer samt en workshop genomförts med medarbetare med olika funktioner och på olika nivåer inom de båda kontoren. En litteraturgenomgång inom området samt kontakter med andra kommuner har påbörjats 2021 och fortsätter under inledningen av 2022.

Nytta: Förbättrad samverkan, vilket förväntas leda till god vård och omsorg för målgruppen i Södertälje. Resultat från projektet kommer även att spridas till andra grupper och kommuner och kan bli till nytta även utanför Södertälje.

Tidtabell: En intern rapport överlämnas till social- och omsorgskontoren i Södertälje senast den 29 februari 2022. En FoU-rapport med vidare spridning färdigställs under våren 2022. Medel från Nära-vård-satsningen.

SAMSAS – Förebyggande i samverkan

Samsas är ett forskningsprojekt finansierat av FORTE och är ett samarbete mellan Nestor, Äldrecentrum, FoU nordost och FoU Nu. Medelsförvaltare: Äldrecentrum.

Deltagande: Aktörer inom region, kommun, civilsamhälle och eventuellt andra aktörer som visar sig vara relevanta för samverkan för att förebygga försämrad hälsa bland äldre personer. Äldre personer som tar del av eller kan komma att ta del av förebyggande insatser och deras närstående.

Problemställning: Med stigande ålder ökar risken för försämrad fysisk, psykisk och social hälsa vilket påverkar äldre personers livskvalitet och bidrar till samhällets ökade vård- och omsorgskostnader. För att förebygga försämrad hälsa behövs samverkan mellan socialtjänsten, hälso- och sjukvård och civilsamhället, men det saknas kunskap kring hur denna samverkan kan ske. För att utveckla hållbara modeller för samverkan behöver dessa skapas tillsammans med berörda aktörer.

Syfte: Att utveckla, utvärdera och generera kunskap kring nya modeller för samverkan för att förebygga försämrad hälsa bland äldre personer i partnerskap med relevanta aktörer. Projektet innefattar flera delstudier med olika syften som bidrar till det övergripande syftet.

Metod: Deltagande aktionsforskning där forskning och förändringsprojekt utvecklas, utvärderas och kunskap kring nya samverkansmodeller för förebyggande insatser skapas, tillsammans med de aktörer som det berör. Utifrån delstudiernas syfte kommer även statistisk analys av register över beviljade hemtjänstinsatser (delstudie 1) och intervjuer med olika aktörer ske. Projektet innefattar också en följeforskningsstudie - se separat projektbeskrivning.

Tidtabell: Projektet pågår under åren 2021-24.

SAMSAS – Lärande utvärdering genom följeforskning

Processen i ovanstående beskrivna projektet SAMSAS följs och studeras av två forskare – en från Nestor och en från FoU Nordost.

Syfte: Att bidra till ett internt utvecklingsinriktat lärande i projektet genom studier och utvärdering av processerna i SAMSAS. Syftet är vidare att bidra till en generell kunskapsutveckling om samskapande och att använda metoden CBPR¹ inom fältet vård och omsorg för äldre personer.

Metod: Observationer, kvalitativa intervjuer och gemensamma analysseminarier med deltagande aktörer i processerna, inklusive deltagande forskare.

Nytta: dels genom att bidra till ett kunskapsinriktat lärande inom projektet, och dels genom att bidra till kunskapsbildningen kring att involvera olika aktörer inom fältet vård och omsorg om äldre i forsknings- och utvecklingsprojekt.

Projekt med fokus på egenvårdsintyget

Deltagande: Detta är ett regionalt forskningsprojekt. I projektet kommer enheter inom ägarområdet att tillfrågas om intresse att ingå i studien. Främst involverade är hemtjänst, primärvård och bistånd.

Syfte: att undersöka hur egenvårdsintyget kan användas för att stärka samarbete mellan primärvård och äldreomsorg för effektivt och jämlikt förebyggande av ohälsa och försämrad funktionsförmåga hos hemmaboende äldre personer med hemtjänst.

Metod: Kartläggning av intygets användning i dag; Kvalitativa intervjuer av professionella om hinder och möjligheter med intyg; Kvalitativa intervjuer av äldre om viktiga faktorer vid användandet; Testa en modell för användandet av egenvårdsintyget genom interventioner på fyra platser i länet.

Nytta: Att utveckla samarbetsformer för preventivt arbete kan minska lidande för personer och kostnader för samhället.

Tidtabell: Projektet finansieras av Forte under perioden 2021- 24

¹ Community-based participatory research

Ett hälsosamt och gott åldrande i samhället

Inom detta fokusområde presenteras projekt som har en tydlig koppling till äldre personers hälsa och delaktighet. En viktig komponent i detta fokusområde är att de äldre personer som är berörda av projektets syfte, kommer till tals under projektets gång. Detta har inte alltid gått att lösa under pandemin, utan projekten har planerats om för att vänta in bättre förutsättningar.

Hälso- och sjukvård på särskilt boende, del 2

Deltagande: Medarbetare med olika professioner i kommunerna Nacka, Haninge, Nynäshamn, Huddinge och Nykvarn tillfrågas om deltagande. Dessa kommuner har valts ut eftersom de inte ingick i delstudie 1. Med detta urval inkluderas samtliga av Nestors ägarkommuner i hela projektet. De grupper vi kommer att vända oss till är undersköterskor, enhetschefer, arbetsterapeuter och fysioterapeuter på särskilt boende (säbo), kommundietister, biståndshandläggare samt äldre som bor på säbo och deras anhöriga.

Problemställning: Hur kan äldre personer som bor på säbo erbjudas en god och jämlik hälso- och sjukvård? I delstudie 1 beskrevs att kommunernas hälso- och sjukvårdsuppdrag är svårtolkat och leder till olikheter i vilken hälso- och sjukvård som erbjuds. Vidare sågs att icke-akuta insatser som förebyggande/hälsofrämjande arbete inte kan prioriteras. Den här studien är en fortsättning på delstudie 1 och breddar perspektivet genom att inkludera andra grupper som berörs.

Syftet är att bidra till frågan om hur äldre personer som bor på säbo ska kunna erbjudas en god och jämlik hälso- och sjukvård.

Metod: Fokusgruppsintervjuer/gruppsamtal genomförs med de professionella grupperna antingen fysiskt eller via Teams. Äldre och anhöriga intervjuas enskilt i första hand på plats på säbo.

Förväntad nytta: Projektet förväntas bidra med en bild av hur berörda grupper ser på den hälso- och sjukvård som bedrivs idag på säbo, och hur den skulle kunna utvecklas.

Tidtabell: Nov-dec 2021 förberedande sonderingsarbete och planering. Intervjuer påbörjas i januari 2022. Delstudie 2 rapporteras under hösten 2022.

Kunskapsbaserad och hälsofrämjande hemtjänst

Deltagande: Detta projekt berör både kommuner (ännu ej utsedda) och regionens primärvård. Följande roller kommer att tillfrågas: Enhetschefer och medarbetare i hemtjänsten, biståndshandläggare, primärvårdsrehab, distriktsköterskor, äldre personer som har hemtjänst och deras närstående.

Problemställning: Nestor har under 2020-21 genomfört två projekt som rör hemtjänsten. I det ena – [Hälsofrämjande hemtjänst](#) – identifierades resurser inom hemtjänst för att arbeta med att stärka äldre personers hälsa. Det andra projektet pågår just nu och undersöker förutsättningar för lärande under pandemin (Rapporteras kvartal 1 2022). Under 2022 planerar Nestor att ta kunskaperna från de båda projekten vidare genom att föra samtal i olika konstellationer om resultatens innebörd, bland annat i relation till utredningen om nya socialtjänstlagen och Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor (2021). I förlängningen är ambitionen att ett stödmaterial i någon form kan utvecklas till hemtjänsten för att i linje med den kommande socialtjänstlagen kunna arbeta hälsofrämjande och kunskapsbaserat.

Preliminära syften: Det finns två områden i denna fas som Nestor planerar att arbeta med: 1) Att undersöka och beskriva hur hemtjänstmedarbetares kompetenser för hälsofrämjande arbete kan stärkas och 2) hur samverkan mellan hemtjänst och primärvårdsrehab kan bidra till hemtjänstens hälsofrämjande arbetssätt.

Metod: Fokusgruppsdiskussioner, intervjuer och analysseminarium.

Tidtabell: Beräknas pågå under 2022.

Äldre som användare av kommuners digitala tjänster del 3 - Äldre personers perspektiv.

Deltagande: Äldre personer i några av våra kommuner, främst sällananvändare av digital teknik som har intresse av att använda kommuners digitala information och tjänster.

Problemställning: Det finns en tydlig ambition både nationellt och på kommunnivå att öka digitaliseringen av offentlig sektor. Det blir då viktigt att uppmärksamma vad detta innebär för olika grupper av invånare som har utmaningar med att använda sig av digitala produkter och tjänster. Därför startade Nestor ett projekt 2020 vars övergripande syfte är att bidra med kunskap om hur kommuner kan arbeta för att deras digitala information och tjänster ska vara relevanta och användbara för gruppen äldre, som i det här projektet definieras brett som personer som uppnått pensionsålder. Projektet utgår från att äldre personer är kommuninvånare som kan behöva och vilja använda kommunens tjänster som är riktade till alla invånare och sådan som är specifikt riktad till äldre personer.

För att projektet på bästa sätt ska bidra till en ökad förståelse genomförs det i tre delar med olika fokus. Del ett bestod av en kartläggning av Nestors tio ägarkommuners webbplatser. Del två fokuserade på kommunernas perspektiv (Rapport dec 2021). Del tre, som startar 2022, kommer att undersöka äldre personers perspektiv kopplat till kommuners digitala tjänster.

Syfte: Del tre syftar till att beskriva hur äldre sällananvändare av digital teknik upplever att använda kommuners digitala tjänster.

Metod: Fokusgruppsträffar inom två till tre ägarkommuner i samband med olika kommunala aktiviteter, till exempel handledning på bibliotek, vid träffpunkter, eller specifika aktiviteter rörande digital kunskap. Metod för datainhämtning och analys formuleras tillsammans med ny medarbetare på Nestor från och med februari.

Tidtabell: Rapporteras i slutet av 2022.

Strukturerad verksamhetsutveckling

Inom detta fokusområde presenteras projekt som har en tydlig koppling till hur verksamheterna själva arbetar inom områden som systematiskt förbättringsarbete, hållbar implementering och med strävan att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete i en fragmenterad organisatorisk kontext

Deltagande: Detta forskningsprojekt finansieras av Forte inom ramen för programmet Tillämpad välfärdsvetenskap. Projektet är ett samarbete mellan Nestor och Uppsala universitet, institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap.

Problemställning: Många försök att implementera nya metoder i organisationer blir bara kortsiktiga punktinsatser som inte utvecklar det praktiska arbetet långsiktigt. Det saknas kunskap om hur implementeringsarbete ska bli hållbart och bidra till långsiktiga effekter.

Syfte: Att förklara hur implementeringsprocesser kan struktureras för att stödja långsiktigt hållbara organisationsförändringar i en fragmenterad organisatorisk kontext som socialtjänsten.

Metod: Detta undersöks genom studier av hur Individens behov i centrum (IBIC) implementeras i landets kommuner. Projektet består av två delar: en enkätstudie i hela landet och en dokument- och intervjustudie i två utvalda kommuner.

Nytta: Studien förväntas bidra med kunskap om implementering och hållbart utvecklingsarbete som kan användas i framtida utvecklingsprocesser kopplade till IBIC och troligen även i andra implementerings- och förändringsprocesser.

Tidtabell: Projektet startade januari 2020 och löper på tre år.

Förutsättningar för att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet i Socialtjänsten

Problemställning: Utredningen ”Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag” (SOU 2020:47) föreslår att en formulering om att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet (VBE) ska föras in i socialtjänstlagen. VBE hänger tätt samman med begrepp som evidensbaserad praktik (EBP) och kunskapsstyrning. Det finns dock stor osäkerhet kring hur dessa begrepp ska tolkas och förstås.

Syfte och nytta: Syftet är tydliggöra vad begreppen VBE, EBP och kunskapsstyrning kan betyda och hur de hänger samman, för att därigenom motverka begreppsförvirring och därmed skapa en mer gemensam grund för diskussion kring begreppen. Det kan skapa större förståelse för vad en kunskapsbaserad äldreomsorg kan innebära i praktiken och vilka förändringar som kommer att krävas.

Metod: I en pågående litteraturstudie analyseras och diskuteras hur dessa begrepp definieras och används i utredningar, rapporter och forskning. I nästa steg föreslås att workshops/seminarier med chefer och utvecklingsledare i äldreomsorgen hålls. I dessa seminarier planeras att litteraturstudien används som en gemensam utgångspunkt för en diskussion om vad dessa begrepp innebär inom äldreomsorgen och hur de ska användas i relation till äldreomsorgens förutsättningar. Nestor kommer att dokumentera och rapportera från dessa seminarier med intentionen att med uppkomna frågeställningar och utmaningar som utgångspunkt bidra till underlag till kommuner vid beslut i frågor inom området.

Tidtabell: Projektet startade hösten 2021 och litteraturstudien rapporteras första kvartalet 2022. Del 2 planeras starta våren 2022.

Stöd för individuell systematisk uppföljning - ISU

Det finns flera initiativ tagna på nationell nivå för att underlätta och stärka kommuners möjlighet att arbeta med individuell systematisk uppföljning, ISU, d.v.s. att följa sin verksamhet och dess insatser på individnivå för att utifrån en aggregerad nivå uppmärksamma resultat och arbetsätt för utveckling. Nestor har börjat inventera behov för att utveckla ett processtöd som kommuner ska kunna erbjudas.

Ett sätt att erbjuda stöd är att koppla arbetet till den chefsutbildning om systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) som Nestor drivit sedan 2016, men det kan också finnas anledning att ta fram en

annan typ av stöd. Utifrån tillgängliga resurser kommer Nestor behöva ta beslut under kvartal 1, 2022 om vilken typ av stöd som ska erbjudas och i vilken omfattning. Stödet kommer sedan starta under hösten 2022.

Seminarie serie om uppföljning och utvärdering av anhörigstöd

Deltagande: Samtliga av Nestors ägarkommuner deltar i seminarieserien med 1-3 personer. Bland deltagarna finns anhörigkonsulenter/samordnare, chefer med ansvar för anhörigstödet, demenssjuksköterskor, verksamhetsutvecklare.

Syfte: Ge stöd för kommunerna att förbättra förutsättningarna för att följa upp och utvärdera sitt anhörigstöd.

Metod: seminarieserie med föreläsningar, diskussioner samt kommunvisa grupparbeten kring det egna anhörigstödet.

Nytta: Genom att förbättra uppföljning och utvärdering av anhörigstödet ökar också möjligheten att synliggöra vilka delar av det som behöver utvecklas eller tillkomma.

Tidtabell: Seminarieserien har pågått under hösten 2021 och avslutas i mitten av januari 2022.

Revidering av webbutbildning – Minska risken för fall

Deltagande: Nestor tillfrågar medlemmar till projektets styrgrupp och referenspersoner inom ägarområdet.

Problemställning: Det finns stor anledning att fokusera på fallprevention inom äldreomsorgen över lag. Ett av behoven är ökad kunskap om fallprevention bland gruppen undersköterskor. Socialstyrelsens utbildning *Ett fall för teamet - att förebygga fallolyckor* kan uppfattas som omfattande och omständlig och mer lämpad för legitimerad personal. På uppdrag av styrgruppen kommer Nestor att revidera sin egen befintliga webbutbildning om fallprevention.

Syfte: Förbättrat preventionsarbete inom säbo och hemtjänst

Metod: I samråd med projektets styrgrupp och referenspersoner inom ägarområdet kommer Nestor ta fram ett reviderat manus till webbutbildning. På Nestors uppdrag kommer ett utvecklingsföretag att färdigställa utbildningen i dialog med Nestor.

Tidtabell: Färdigt juni 2022.

Kompetensstöd för att utveckla relevanta och effektiva insatser inom förebyggande (Huddinge)

Deltagande: Huddinge kommun, förebyggandeenheten.

Problemställning: Huddinge kommuns förebyggande enhet vill erbjuda sina invånare insatser som leder till att personer känner sig trygga och stärker sin hälsa, och de ser utmaningar kopplade till detta arbete. Verksamheten vill nå de grupper som är extra sårbara.

De önskar stöd för att det förebyggande arbetet ska ske på ett systematiskt och långsiktigt sätt och i linje med bästa tillgängliga kunskap, genom att utveckla en modell för uppföljning av sina insatser.

Syfte: Syftet är att stärka kunskapen hos enheten i frågor kopplade till relevans och uppföljning och även bidra till ett utkast för en modell för uppföljning inom området på både befintliga och framtida insatser.

Metod: Under våren vid ca fyra tillfällen: Kompetensstöd i form av seminarier (ev workshop) där Nestors medarbetare med kompetens inom uppföljning, processer och deltagaraktiva möten

stödjer den process som verksamheten tar fram för att göra en handlingsplan för uppföljning av insatser.

Nytta: Erfarenheter från detta pilotprojekt vad det gäller hur man bäst stöttar denna typ av arbete kommer Nestor använda i sitt fortsatta arbete, bl a gällande ISU.

Tidtabell: utförs under våren 2022. Rapportering sker i enklare form i slutet av våren 2022.

Kunskapsutbyte och nätverk

Förutom de mer omfattande utbildningarna och seminarierna där fokus är den egna verksamhetens förändringsarbete, (se aktiviteter i förra kapitlet) kommer Nestor under 2022 att erbjuda andra typer av kunskapsutbyten och utbildningar. Vi fortsätter att utveckla olika metoder och hitta nya kanaler för att sprida kunskap och information om Nestors verksamhet, innehåll och resultat från våra projekt och annan aktuell forskning till olika målgrupper och intressenter.

Kunskapsutbyten och seminarier

- *Digitala föreläsningar med fokus på fallprevention* - Nestor kommer att erbjuda digitala föreläsningar om fallprevention med olika professioners perspektiv. Främst riktade till omsorgsmedarbetare i säbo respektive hemtjänst, men även till andra teammedlemmar. Även seniorer kan komma att bjudas in. Vi planerar också för att kombinera detta med en avslutande workshop i lokal med flera professioner närvarande för att stärka förståelsen för vikten av teamet i det fallpreventiva arbetet. Även seniororganisationer har visat intresse.
- *Nestor-café.* Syftet med Nestor-café är att erbjuda ett tillfälle för kompetensutveckling och inspirera till positiva förändringar på arbetsplatsen. För våren 2022 planeras ett Nestor-café på konferenslokal. Planerat ämne: ”Att åldras med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar”
- *Nestors Chefsmorgon.* Under 2021 erbjöd Nestor för första gången ett antal digitala träffar för chefer där Nestors aktuella rapporter och andra relevanta arbeten presenterades. Träffarna var välbesökta och Nestor planerar att fortsätta med dem under 2022.
- *Konferens om samverkan* – En konferens i lokal med utgångspunkt från Nestors Mötesplatser för lokal samverkan under förutsättningar att det finns ett intresse för det. Hösten 2022.
- *Dialogforum om digitalisering* – Under 2021 startade FoU i Sthlm ett gemensamt digitalt dialogforum med fokus på utmaningar och möjligheter som kommunerna ser inom området digitalisering. Dessa planeras att fortsätta under 2022.
- *Utbildning i riskanalys:* Nestor har även regelbundet erbjudit en utbildning inom riskanalys kopplad till SOSFS 2011:9. Den arrangerades digitalt 2021. Under 2022 hoppas vi kunna erbjuda utbildningen på lokal.

Nätverk

- *Nätverk för fysioterapeuter och arbetsterapeuter.* Detta är en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Ibland bjuds en föreläsare in för att bidra med ny kunskap som sedan diskuteras i gruppen. Främst byts tankar i gruppen. Två gånger per termin.
- *Nätverk för verksamhetsutvecklare.* En gång per termin träffas medarbetare inom ägarorganisationerna som arbetar med verksamhetsutveckling. I detta forum är Nestor

vård och innehållet beslutas i gruppen. Träffarna ger deltagarna möjlighet att diskutera och reflektera kring de frågor de själva brottas med på hemmaplan.

Kompetensutveckling på webben

Nestors webbutbildningar är öppna för alla medarbetare i våra ägarorganisationer och privata utförare inom vård och omsorg som är knutna till ägarorganisationerna. Nestor har utvecklat och förvaltar följande webbutbildningar:

- Social dokumentation
- lex Sarah
- ”Minska risken för fall”, om fallprevention (Just nu ur funktion, revidering sker 2022.)
- ”Våga fråga – våga se!”, om psykisk ohälsa
- ”Biståndshandläggare – ny i yrket”

Spridning och kommunikation

På Nestors webbplats finns artiklar som beskriver verksamheten och information om Nestors projekt, webbutbildningar, kommande utbildningar, workshops och kunskapsdagar. På webbplatsen finns även material som rapporter, vägledning och manualer som Nestor tagit fram genom åren. Dessa kan beställas kostnadsfritt av våra ägarorganisationer och privata utförare inom vård och omsorg som verkar inom ägarkommunernas geografiska område. De kan köpas av organisationer utanför vårt ägarområde.

Ett nyhetsbrev utkommer fyra gånger per år till 2 400 prenumeranter inom och utanför våra ägarorganisationer. Nestor finns på Facebook och LinkedIn. Nestor erbjuder besök hos nämnder, chefs- och ledningsmöten och kommunala pensionärsråd inom ägarområdet för att berätta om Nestors verksamhet eller för att föreläsa om ett specifikt ämne.

Nestor har även ett nyhetsbrev för medarbetare inom äldreomsorgen för att sprida relevanta och aktuella rön, forskningsstudier, riktlinjer och liknande inom området nutrition och måltid. Detta skrivs av Nestors medarbetare som är leg. dietist.

Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete

Nestor fortsätter samarbetet med Stockholms läns fyra andra FoU-enheter som finansieras helt eller delvis av kommunernas socialtjänst (FoU Nordost, Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, FOU nu, och FoU Nordväst). Gemensamma kunskapsseminarier arrangeras månatligen och samarbete sker i också i ett antal projekt. Nestor har tidigare även ingått i Regional Samverkans och Stödstruktur (RSS) för Stockholms län tillsammans med de andra FoU-enheterna. Just nu ser man över hur RSS Stockholm kommer att se ut framåt och hur FoU:ernas roll i RSS kan formas. Nestors medarbetare ingår just nu i ett nätverk som representerar för RSS på nationell nivå. Kunskapsutbyte sker även i andra nätverk, t ex i FoU Välfärd (en nationell intresseförening för FoU-enheter inom socialtjänsten). Denna förening arbetar för FoU-verksamhetens gemensamma frågor i nationella sammanhang.

Nestor har i uppdrag att utveckla och upprätthålla samarbeten med akademien. FoU-chefen och en projektledare är knutna till Karolinska Institutet, NVS, sektionen för arbetsterapi. Två projektledare är knutna till Uppsala universitet, IFV, Hälso- och sjukvårdsforskning. Under 2022 fortsätter Nestors forskningssamarbete med Uppsala universitet, med medel från Forte. Ett samarbete i frågan om digitaliseringen i samhället pågår mellan forskargruppen Cactus på KI och FoU i Sthlm.

Nestor arbetar kontinuerligt med att säkerställa kvalitet, delaktighet för berörda och hållbarhet i alla projekt som genomförs på Nestor. Under 2022 kommer arbetet fortsätta med att stärka faktorer i Nestors egen verksamhet som främjar ett organisatoriskt lärande. Ett särskilt fokus på det interna lärande under året är internseminarier om kvalitativa och kvantitativa metoder.

Chef och skyddsombud driver ett systematiskt arbetsmiljöarbete i samarbete med alla medarbetare. Arbetet utgår från medarbetarsamtalen, den årliga arbetsplatsundersökningen och den skyddsrund som görs i december varje år. Arbetsmiljömålen sätts tidigt 2022.

Budget år 2022

Intäkter 2022	
Basanslag	7 986 297
Externa anslag, Fortefinansierat projekt - Samsas	160 000
Försäljning	150 000
Totalt intäkter	8 296 297

Verksamhetens kostnader 2022	
Personalkostnader (sammanlagt ca 50% av en tjänst bekostas av medel från Forte, 500 000 sek, medel för detta inkom under 2020/21)	9 010 000
Lokalkostnader	810 000
Köp av tjänster	766 000
Köp av varor	81 000
Totalt kostnader	10 667 000
Nettobudget	-2 370 703
Överskott från 2021	Avvaktar
Överskott från 2020	7 057 875

Nestor har ett överskott, som uppstod i första hand före år 2012. Nestor tar av överskottet för drift. Överskott som inte är bokat tillfaller basanslaget. Förutom basanslag förs intäkter för sålda material, webbutbildningar och föreläsningar till 2022.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
webbplats: www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16